

Zehra AYAN

Yargıtay 21. Hukuk Dairesi Tetkik Hakimi

Sosyal Sigorta Prim Borçlarının Tahsilinde Zamanaşımı

1- SOSYAL SİGORTA PRİMİ KAVRAMI VE SOSYAL SİGORTA PRİMLERİNİN ÖDENME SÜRESİ İLE SÜRESİNDE ÖDENMEMESİNİN YAPTIRIMI

Sosyal sigortalar primleri, sosyal güvenlik sisteminin geleneksel para kaynağıdır. İş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının gerektirdiği her türlü yardım ve ödemelerle her çeşit yönetim giderlerini karşılamak üzere, SGK tarafından 506 sayılı Yasa hükümlerine göre sosyal sigortalar primi alınır (506 sayılı Yasa md. 72). 5510 sayılı Yasa'nın¹ 79. maddesine göre de, kısa ve uzun vadeli sigortalar ile genel sağlık sigortası için, bu yasadaki öngörülen her türlü ödemeler ile yönetim giderlerini karşılamak üzere Kurum prim almak, ilgililer de prim ödemek zorundadır.

506 sayılı Yasa, sosyal sigorta primi gelirlerinin sosyal sigorta giderleri ile SGK'nın yönetim

giderlerini karşılamak dışında başka bir amaç için sınırlandırmayacağını öngörmüştür. Sosyal sigorta primlerinin bir bölümünü, sigortalı ve işveren birlikte öderken, bir bölümünü sadece işveren ödemektedir.² Sosyal sigorta prim borçlarının tahsilinde zamanaşımı konusunun anlaşılabilmesi açısından sosyal sigorta primi kavramı, sosyal sigorta primlerinin ödenme süresi ve şekli ile sosyal sigorta primlerinin süresinde ödenmemesinin yaptırımını konuları önem taşımaktadır.

A- Sosyal Sigorta Primi Kavramı

Sosyal sigorta primi, "yasanın kendilerine karşı güvence sağladığı sosyal risklerden birinin gerçekleşmesi halinde yapılacak sigorta yardımları ile Kurum yönetim giderlerinin karşılığı olarak sigortalı ve işverenden sigortalının kazancının belli bir yüzdesi üzerinden alınan parayı" ifade etmektedir.³ SGK'ya ait bir hak olan sosyal sigorta primi alacağının, SGK tarafından takip ve tahsil edilmesi zorunludur.⁴

Sosyal sigorta primlerinin hukuki niteliği

konusunda farklı görüşler ileri sürülmüştür. Klasik görüşe göre, sosyal sigorta primleri ücretin bir parçasıdır. Sigortalı primleri olduğu kadar, işveren primleri de sigortalının ücretinden hesaplanmakta ve sigortalı ücretlerinden kesilmektedir. İşverenler, ücretin tümünü sigortalıya ödememekte, alıkoyduğu bir bölümünü sosyal sigorta primi olarak SGK'ya yatırmaktadırlar. Vergi görüşüne göre ise, sosyal sigorta primi vergi veya vergi benzeri olarak nitelendirilmektedir. Sosyal sigorta primlerinin oranını ve matrahını yasa belirlemektedir, ödenmesi zorunludur, kamu hizmeti niteliğindeki sosyal güvenliğin finansmanında kullanılmaktadır ve tahsilinde kamu kuralları uygulanmaktadır.⁵

Özellikle sosyal sigortaların toplumun tümünü kapsadığı durumlarda, sosyal sigorta primleri, ücretten çok vergiye benzemektedir.⁶ Bu durumda, sosyal sigortalar primini “matrahı ücret olan, tahsis edilmiş olduğu gaye için

tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları, prime esas kazançta tabi tutulmaz. her ne adla yapılsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemeler prime esas kazançta tabi tutulur. Diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar bu Kanunun uygulanmasında dikkate alınmaz (5510 sayılı Yasa md. 80/b,c).

506 ve 5510 sayılı Yasalar, kapsamına aldığı sigorta kollarına bağlı olarak, birden çok sosyal sigorta primi türü ve her sigortalı dalı için farklı bir sosyal sigorta primi oranı belirlemişlerdir. Başka bir anlatımla, 506 ve 5510 sayılı Yasalar, çoklu sosyal sigorta primi yöntemini benimsemişlerdir.⁸

SGK'ya fiilen ödenmeyen sosyal sigorta primi tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulama-

Ödeme süresinin son gününün resmi tatile rastlaması halinde prim tutarları, en geç son günü izleyen ilk işgünü içinde Kuruma ödenecektir.

kullanılacak özel bir vergi” olarak tanımlamak mümkündür.⁷

Sigortalılarla işverenlerin bir ay için ödeyecekleri sosyal sigorta primlerinin hesabında, sigortalıların o ay için hak ettikleri ücretlerin, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan o ay içinde yapılan ödemelerin ve işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarların, idare veya yargı mercilerince verilen karar gereğince yukarıda belirtilen kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin brüt toplamı esas alınır (5510 sayılı Yasa md. 80/a). Ancak, aynı yardımlar ve ölüm, doğum ve evlenme yardımları, görev yollukları, seyyar görev tazminatı, kıdem tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme, keşif ücreti, ihbar ve kasa tazminatları ile Kurumca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, işverenler

masında gider yazılamaz (5510 sayılı Yasa md. 88/XI).

B- Sosyal Sigorta Primlerinin Ödenme Süresi ve Şekli

506 sayılı Yasa'nın 80. ve 5510 sayılı Yasa'nın 88/I. maddeleri uyarınca sosyal sigorta primlerinin ödenmesi ile ilgili ilkeler şu şekilde sıralanabilir:⁹

1) Sosyal sigorta primlerinin aylık olarak ödenmesi: 5510 sayılı Yasa'nın 88/I. maddesinde, işverenin “bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların” sosyal sigorta primlerinin ödenmesinden söz edilmektedir. Her takvim ayı için ödenmesi gereken sosyal sigorta primleri için “aylık sigorta primleri bildirgesi” düzenlenir. Söz konusu bildirmede, işyerinde o ay içinde çalışan bütün sigortalıların sosyal sigorta primine esas kazançları ile ödenecek sosyal sigorta primi tutarları yer alır.

2) İşverenin, ödenecek sosyal sigorta primlerini hesaplama ve kesme yükümlülüğünde olması: İşveren, sosyal sigorta primlerini hesaplamak ve sigortalının ücretinden kesmek zorundadır. Buna uymayan işveren, sigortalı payını da öder, kesmediği ve sigortalıya ödemediği sigortalı sosyal sigorta primi payını sigortalıdan alamaz.

3) Sigortalı ve işveren sosyal sigorta primlerinin SGK'ya yatırmak görevinin de işverene ait olması: 5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesi uyarınca, hak edilen ve fakat ödenmemiş olan ücretlerden de sosyal sigortalar primleri hesaplanarak SGK'ya ödenmek zorundadır. Sosyal sigorta primleri, işveren tarafından sigortalı adına ve hesabına SGK'ya ödenir.

4) Sosyal sigorta primlerinin, en geç Kuruma belirlenecek günün sonuna kadar Kuruma ödenmesi: 5510 sayılı Yasa'nın 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalıları çalıştıran işverenler bir ay içinde çalış-

Sosyal sigorta primlerinin SGK'ya ödenme şekilleri ile ilgili genel esaslar ise şunlardır:¹¹

1) İşveren, sosyal sigorta primlerini, doğrudan SGK'nın veznesine yatırabilir.

2) İşveren, sosyal sigorta primlerini, SGK'nın hesabı bulunan bankalar aracılığı ile de ödeyebilir. Bankaya yatırma günü, SGK'ya yatırma günü sayılır. Çünkü, SGK'ya ödemekten amaç, SGK kasasına intikal etmek üzere yetkili kuruluş veya kurumun kasalarına yapılan ödemelerdir.¹²

3) İşveren, sosyal sigorta primlerini, posta idaresi aracılığı ile de ödeyebilir. Postaya verildiği tarih, SGK'ya ödendiği tarih sayılır.¹³

4) İşveren, sosyal sigorta primlerini, çek ile de ödeyebilir. Çek, SGK'nın eline 5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesinde (506 sayılı Yasa'nın 80. maddesinde) öngörülen yasal süre geçirildikten sonra ulaşır ise, karşılığının yasal belirlenen süre içerisinde ödendiğinin kabulü mümkün olmaz.¹⁴

Katma değer vergisi iade hakkı sahibi kendisinin, mal veya hizmet satın aldığı veya iştirak veya ortaklık ilişkisi içinde bulunduğu işverenlerin prim borçları için de mahsup talep edebilir.

tırdıkları sigortalıların prime esas kazançları üzerinden hesaplanacak sigortalı hissesi prim tutarlarını sigortalıların ücretlerinden keserek, kendi hissesine isabet eden prim tutarlarını da bu tutarlara ekleyerek en geç takip eden ay/dönemin sonuna kadar Kuruma ödeyeceklerdir. Ödeme süresinin son gününün resmi tatil rastlaması halinde ise, prim tutarları, en geç son günü izleyen ilk iş günü içinde Kuruma ödenecektir. 09.09.1987 gün ve 289 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca, sigortalıların sosyal sigorta primleri, ertesi ayın 14'üne kadar SGK'ya ödenir.¹⁰ Esasen anılan Kanun Hükmünde Kararname, kamu sektöründeki sigortalıların aylıklarının ayın başında değil de ayın 15'inde ödenmesini öngörmüştür. Buna karşılık, özel kuruluşlar yönünden, ay kavramı takvim ayı esasına göre değerlendirilir. Yani, aybaşı kavramı ayın 1. gününü, ayın son günü ise, ilişkin olduğu ayın son gününü ifade eder.

5) Prim borçları katma değer vergisi iade alacağından mahsubu suretiyle de ödenebilir. Bu takdirde katma değer vergisi iade hakkı sahibi kendisinin, mal veya hizmet satın aldığı veya iştirak veya ortaklık ilişkisi içinde bulunduğu işverenlerin prim borçları için de mahsup talep edebilir. Bu işverenlerin mahsup talebinde buldukları ayda muaccel olan prim borçlarının birinci fıkrada belirtilen ödeme sürelerini izleyen onbeş gün içinde mahsup suretiyle ödemesi halinde, yasal süresi içinde ödendiği kabul edilir. Ancak prim borçlarının katma değer vergisi iade alacağından mahsup suretiyle ödemesi talebinde bulunulduğu halde, süresinde mahsup edilemeyen veya eksik mahsup edilen prim borçları için birinci fıkrada belirtilen ödeme sürelerini izleyen günden başlanarak gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanır. Kurum, Maliye Bakanlığı'nın uygun görüşü ile bu uygulamadan faydalanacak işverenleri; işteğal

Yargıtay HGK., gecikme zammını, sosyal sigorta priminin süresinde ödenmemesinin yaptırımı ve kamu alacakları yönünden faiz niteliğinde kabul edip, faize de faiz yürütülemeyeceğini belirtmiştir.

konusu, işletme türü ve işletme büyüklüğü itibarıyla belirlemeye ve lehine mahsup talebinde bulunulan işverenlerin prim borcu ödeme süresini otuz günü aşmamak üzere uzatmaya yetkilidir (5510 sayılı Yasa md. 88/XIII).

C- Sosyal Sigorta Primlerinin Süresinde Ödenmemesinin Yaptırımı

Sosyal sigorta primlerinin yasal süresi içerisinde ödenmemesi durumunda, bu yükümlülüğü yerine getirmeyen işverenler hakkında 6183 sayılı Yasa'nın belirttiği yaptırımlar uygulanacaktır. Sosyal sigorta primi borcunu ödemeyen işverenlerin karşılaşılabilecekleri yaptırımların başlıcaları şunlardır:¹⁵

- 1) Gecikme zammı uygulanması,
- 2) SGK'nun dava ve cebren takip yoluyla alacağını tahsil yetkisinin doğması,
- 3) Sosyal sigorta primi borcunun hak ediş ve teminatlardan kesilmesi,
- 4) Sosyal sigorta primi borcunu ödemeyen işverenin ve sosyal sigorta primi borcunun kamuoyuna açıklanması,
- 5) İşveren ile birlikte bazı kişilerin müteselsil sorumluluğu.

Sosyal sigorta primlerinin süresinde ödenmemesinin hukuki ve en önemli yaptırımı olan gecikme zammı uygulanmasıdır. Gecikme zammının hukuksal niteliği tartışmalıdır. Yargıtay HGK., gecikme zammını, sosyal sigorta priminin süresinde ödenmemesinin yaptırımı ve kamu alacakları yönünden faiz niteliğinde kabul edip, faize de faiz yürütülemeyeceğini belirtmiştir.¹⁶

Kurumun prim ve diğer alacakları süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmı sürenin bittiği tarihten itibaren ilk üç ay-

lık sürede her bir ay için % 3 oranında gecikme cezası uygulanarak artırılır. Ayrıca, her ay için bulunan tutarlara ödeme süresinin bittiği tarihten başlamak üzere borç ödeninceye kadar her ay için ayrı ayrı Hazine Müsteşarlığınca açıklanacak bir önceki aya ait Yeni Türk Lirası cinsinden iskontolu ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin aylık ortalama faizi bileşik bazda uygulanarak gecikme zammı hesaplanır. Ancak, ödemenin yapıldığı ay için gecikme zammı günlük hesaplanır. Bakanlar Kurulu, ilk üç ay için uygulanan gecikme cezası oranını iki katına kadar artırmaya veya bu oranı % 1 oranına kadar indirmeye, yeniden kanunî oranına getirmeye ve uygulama tarihini belirlemeye yetkilidir. Dava ve icra takibi açılmış olsa bile, prim ve diğer Kurum alacaklarının ödenmemiş kısmı için gecikme cezası ve gecikme zammı tahsil edilir (5510 sayılı Yasa md. 89/II).

6183 sayılı Yasa'nın 52. maddesi uyarınca, gecikme zammı, iflâs halinde iflâsın açıldığı, alacağın tecilinde tecilin yapıldığı ve aciz halinde ise, bu durumun sabit olduğu güne kadar uygulanır.¹⁷

II- ZAMANAŞIMI KAVRAMI VE ZAMANAŞIMI İLE İLGİLİ GENEL KURALLAR

Zamanaşımı (mürur-u zaman) bir hakkın kazanılması veya kaybı için bir zamanın geçmesini ifade eden bir kavramdır.

Bir hakkı kazandıran zamanaşımına kazandırıcı zamanaşımı (iktisabi mürur-u zaman) denir (BK. md. 638, 639, 701); buna karşılık bir hakkın kaybı neticesini meydana getiren zamanaşımına, düşürücü zamanaşımı (dava zamanaşımı=iskati mürur-u zaman) denir. Belirli bir süre geçtikten sonra o şey talep edilebilirse de dava edilemez, yani artık borç, eksik borç haline gelmiştir. Ancak, BK. 62/2. maddesine göre, zamanaşımına uğramış bir borcun ödenmesi, iade borcunu doğurmaz. Zamanaşımı defi, borcu ortadan kaldırmamakla birlikte, bunu ileri süren tarafa, borcu yerine getirmekten kaçınma yetkisi vermektedir.¹⁸

Buna karşılık bazı durumlarda zamanın geçmesinin bir hakkın sona ermesine yol açması, o

süre içinde hak sahibinin hakkını kullanmamış veya daha geniş bir ifade ile yapması gerekeni yapmamış olmasından ileri gelir. Bu durumda hakkın sona ermesi sadece zamanın geçmesinden değil, belirtilen süre içerisinde hak sahibinin hareketsiz kalmasından kaynaklanmaktadır. Bu durumda, sürenin hak düşürücü süre (sukutu hak müddeti) olduğundan söz edilir. Genel olarak, hak düşürücü süreler, yenilik doğuran haklar için geçerlidir.¹⁹ Zamanaşımı süresi ile hak düşürücü süre arasında önemli farklar vardır. Hakim, hak düşürücü süreyi resen nazara aldığı halde, zamanaşımını resen nazara alamaz.²⁰ Zamanaşımı süresinin işleminin durması veya kesilmesi mümkün olduğu halde, hak düşürücü sürenin işleminin durması veya kesilmesi. Dava açmak için konulmuş bir sürenin niteliğini tespit etmek zorunluluğu ile karşılaşılınca, müessesenin niteliği ve süre koyan hükmün amacı dikkate alınarak bir sonuca ulaşılmalıdır. Alacak hakkına ait bir talep söz konusu olan durumlarda sürenin zamanaşımı, bir yenilik doğuran hakkın kullanılması söz konusu olan durumlarda sürenin hak düşürücü süre olduğu genel olarak kabul edilmelidir. Öte yandan, süre koyan hükmün amacı farklı bir sonucu gerektiriyorsa ona göre hareket edilmelidir.²¹

Zamanaşımı, BK. 128. maddesine göre, esas itibarıyla alacağın muaccel olduğu andan başlar. Bununla beraber, borç için bir süre konulmamışsa ve işin mahiyetinden de derhal ödeneceği çıkarılıyorsa, borcun doğduğu anda borç muaccel olduğuna göre, zamanaşımı da sözleşmenin kurulduğu andan başlar. Zamanaşımı, ihbar ile alacağın muaccel olduğu hallerde, ihbarın yapıldığı an (BK. md. 128), irat veya belirli zamanlarda ödenen alacaklarda ilk tediye edilmemiş olan taksidin muacceliyet kesbettiği tarihten başlar (BK. md. 129). Ancak, Borçlar Kanunu, zamanaşımının ne zaman başlayacağına ilişkin bazı kural ve özel düzenlemeler de getirmiştir (BK. md. 60, 66, 309, 363, 445). Sürelerin hesabında zamanaşımının başladığı gün hesaba katılmaz ve zamanaşımı süresi son günün kullanılmaksızın geçmesiyle tamamlanmış olur (BK. md. 130).

Yasada aksine bir düzenleme yer almaması

halinde zamanaşımı başlangıcı yönünden “zamanaşımının alacağın muaccel olduğu tarihte başlayacağı...”na ilişkin Borçlar Kanunu’nun 128. maddesi hükmü dikkate alınmalıdır. Muacceliyet anının belirlenmesi, zamanaşımının başlangıcının saptanmasında önem taşımaktadır. Bir tanım vermek gerekirse muacceliyet, bir borç ilişkisinde, alacaklının edimi isteyebileceği ve borçlunun da bu isteme uyararak edimi ifa etmekle yükümlü olduğu anı belirler. Bir başka deyişle, söz konusu anda borç, ifa kabiliyeti kazanır ve alacaklı yine o anda edimi kabul etmekle yükümlü olur. Bir alacağın ya da borcun muaccel olması, ilke olarak edimin ifası için öngörülmuş bulunan vadenin dolmasıyla gerçekleşir. Borcun ifası için öngörülen vade yasadın, işin özelliklerinden yada dürüstlük kuralından çıkarılamıyorsa, bu durumda, BK. md. 74 hükmü gereğince, borcun “hemen ifa ve derhal icrası talep edilebilir” hükmü uygulama bulacaktır. 506 sayılı Yasa’nın 80. maddesi, prim borcunun en geç ertesi ayın sonuna kadar Kuruma ödeneceğini, 5510 sayılı Yasa’nın 88. maddesi en geç Kurumca belirlenecek günün sonuna kadar Kuruma ödeneceğini ve 6183 sayılı Yasa’nın 102. maddesinde, amme alacağının, vadesinin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren 5 yıl içinde tahsil edilmezse zamanaşımına uğrayacağı hükme bağlanmıştır. 506 sayılı Yasa’nın 80. maddesi (5510 sayılı Yasa’nın 88. maddesi) ile prim borcunun vadesinin belirlenmiş olması karşısında, Kurum alacağının anılan tarihte muacceliyet kesbedeceği belirgindir (Yargıtay HGK.’nın 20.09.2006 gün ve E: 2006/21-546, K: 2006/565 sayılı kararı).

Zamanaşımı, yasada belirtilen hallerde durur, işlemez; o sebepler ortadan kaldırıldığı anda, kaldığı yerden işlemeye devam eder.

BK.’nın 132. maddesine göre, 1-Velayet devam ettiği sürece çocukların baba ve analarına karşı olan alacaklar hakkında, 2-Vesayet devam ettiği sürece vesayet altında bulunanların, vasi veya sulh hakimi ve asliye mahkemesi hakimleri zimmetinde olan alacakları hakkında, 3-Nikah devam ettiği sürece karı-kocadan birinin diğeri zimmetinde olan alacakları hakkında, 4-Hizmet sözleşmesinin devam ettiği sürece

hizmetçilerin istihdam edenlere karşı olan alacakları hakkında, 5-Borçlu alacak üzerinde in-tifa hakkına haiz olduğu sürece, 6-Alacağı bir Türk Mahkemesi huzurunda iddia etmek imkanı olmadığı sürece zamanaşımı durmuş olur.

BK.'nın 133. maddesine göre, yasada belirtilen sebeplerin mevcudiyeti halinde işleyen zamanaşımı yok olur (kesilir=kat edilir) ve bu sebepler ortadan kalktığında yeniden işlemeye başlar.

BK.'nın 133. maddesine göre, 1-Borçlu, borcunu ikrar ederse ve bilhassa faizini öderse veya borcuna mahsuben bir miktar tediye ederse, borcuna rehin verir veya kefil gösterirse, 2-Alacaklı, dava veya aleyhine açılan davada def'i dermeyanında bulunmak için zamanında mahkeme veya icra tahkikatına veya iflas masasına, hakeme müracaat ederse zamanaşımı kesilir. Zamanaşımının kesilmesi ve durdurulmasına ilişkin BK.'nın 132. ve ardından gelen maddeleri prim borçları için de aynen geçerlidir.²² Yargıtay 10. HD.'nin 15.11.2007 gün ve E:2007/238, K:2007/19102 sayılı kararında da "... prim borcunun ilişkin olduğu dönemde yürürlükte olan 3917 sayılı Yasayla değişik 506 sayılı Yasa'nın 80. maddesi uyarınca, prim borçlarının tahsilinde 6183 sayılı Yasa'nın uygulanması gerektiğinden, davacı şirket tarafından beş yıllık süre içinde eksik işçiliğe mahsuben ödeme yapılmış olması karşısında, 6183 sayılı Yasa'nın 103. maddesi gereğince "öde-me" nedeniyle zamanaşımının kesilmiş olduğu hususu gözetilmeden, zamanaşımının 10 yıla çıktığından bahisle zamanaşımı iddiasının reddi isabetsiz..." olduğu belirtilerek, kısmi ödemelerin zamanaşımı süresini keseceği vurgulanmıştır.

Zamanaşımını düzenleyen hükümler, bazı ilkeler gözönünde tutularak konulmuştur. Bu ilkeleri şu şekilde özetlemek mümkündür: 1-Peşinen zamanaşımından feragat mümkün değildir (BK. md. 139/D), 2-Zamanaşımı süreleri kesin olup, sözleşmeyle değiştirilemez (BK. md. 127), 3-Zamanaşımı borcu sona erdirmez, yalnız dava edilebilme özelliğini kaldırır, 4-Zamanaşımı def'i olarak ileri sürülebilir yani hakim resen nazara almaz (BK. md. 145), 5-Zamanaşımı süresi sona erdikten sonra, ileri

sürme hakkından feragat edilebilir.

BK. 125. maddesine göre, yasada (MK. md. 501, MK. md. 579). Başka bir zamanaşımı süresi tayin ve tespit edilmemişse, her talep ve dava on senelik zamanaşımına tabidir.

BK.'nın 126. maddesinde dört bent halinde; 1-Kira ve sermaye faizleriyle belli zamanlarda ifası gereken edalar, 2-Erzak bedeli, nafaka, otel ve lokanta giderleri, 3-Bazı kişilerin emekleri, mesleki hizmetler karşılıklarıyla işçilerin ücret alacakları ve 4-Şirketlerde ortakların birbirlerine ve şirkete karşı açmış oldukları davalar ile şirketin müdür, temsilci ve denetçileri ile ortaklar arasındaki davalarda; vekalet, komisyon, acentalık ve tellaliye ücreti hariç tellallık sözleşmesinden doğan davalarda beş senelik zamanaşımı süresi uygulanır.

BK.'nın 137. maddesine göre, dava için müracaat edilen hakimin davaya bakmaya yetkili hakim olmaması ve düzeltilmesi imkanı olan bir şekil yanlışlığı sebebiyle yahut sözleşmede kararlaştırılan vakitten önce dermeyan edilmesi yüzünden dava reddedilmiş ve bu arada zamanaşımına uğramışsa, alacaklıya altmış günlük ek bir müddet tanınmış olup, alacaklı bu müddet içinde hakkını yetkili mahkeme huzurunda ileri sürebilir.

Zamanaşımı ile ilgili tartışılması gereken diğer bir husus da, müteselsil borçlulardan birine karşı zamanaşımının kesilmesinin, diğer borçlulara sirayet edip etmeyeceğidir. BK.'nın 134/1. maddesi gereğince zamanaşımı, müteselsilen borçlu olanlardan veya taksimi kabil olmayan bir borcun müşterek borçlularından birine karşı kesilmiş olunca diğerlerine karşı da kesilmiş olur. Prim borçlarının tahsilinde müteselsil sorumluluğa örnek olarak, 5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesi (506 sayılı Yasa'nın 80. maddesi) kapsamında tüzel kişiliği haiz işverenlerin üst düzeydeki yönetici ya da yetkililerinin, sigorta primi ve fer'i'lerinden dolayı Kuruma karşı işverenleri ile birlikte müteselsilen sorumluluğu verilebilir. Yargıtay 10. HD.'nin 19.01.2009 gün ve E:2007/13934, K:2009/52 sayılı kararında, "...müteselsil borçluluğun en belirgin özelliği, alacaklıya karşı borçlulardan her birinin, edimin tamamından sorumlu olması, başka bir ifade ile, alacaklının borçlulardan hepsini bir-

den takip ya da dava edebileceği gibi bunların içinden dilediği birini veya birkaçını dava ya da takip edebilmesi ise de, bu özellik, müteselsil borçların nispi bağımsızlığını ortadan kaldırır nitelik taşımamaktadır. Müteselsil borçların nispi bağımsızlığı ilkesinin zamanaşımı yönünden sonuçları ise, müteselsil borçlulukta, zamanaşımının borçlulardan biri bakımından durmasının diğer borçlulara sirayet etmemesi, müteselsil borçlulardan birinin ileri sürdüğü zamanaşımı definden bunu ileri sürmemiş olanların yararlanmalarının mümkün bulunmamasıdır. Her ne kadar, BK.'nın 134/1. maddesi hükmü, zamanaşımının borçlulardan birine karşı kesilmesi halinde, bundan diğer borçluların etkileneceği esasını içermekte ise de, yukarıda açıkladığı üzere, müteselsil borçlulukta her bir borçlunun borcunun diğerlerinkinden belli ölçüde bağımsız olduğu, bu bağlamda, zamanaşımının gerçekleşip gerçekleşmediğinin, her borçlunun borcu bakımından ayrı ayrı incelenmesi gereği gözetildiğinde, anılan hükmün, istisnai nitelikte bir hüküm olması itibariyle Yargıtay HGK'nın 07.03.1986 tarih ve E:1984/10-250, K:1986/205 sayılı kararında da ifade edildiği gibi, sözü edilen kural sadece tam teselsül durumunda uygulanmalıdır. Davada uyuşmazlık konusu olan husus da, 506 sayılı Kanun'un 80. maddesi kapsamında, tüzel kişiliği haiz işverenlerin üst düzeydeki yönetici ya da yetkililerinin, sigorta primi ve ferî'lerinden dolayı Kuruma karşı işverenleri ile birlikte müteselsilen sorumlu tutulmalarında; müteselsil borçlulardan işverene karşı zamanaşımının kesilmesinin, diğer borçlu üst düzey yönetici ya da yetkililere sirayet edip etmeyeceğidir. Bu yönde, anılan maddede öngörülen birlikte sorumluluk ilkesinin, eksik teselsül esasına dayanması giderek davaya konu alacağın tahsiline dayanarak alınan 6183 sayılı Kanun'da, müteselsil borçlulardan birisi aleyhine takibe geçilmiş olmasının, diğer borçlular için zamanaşımının kesilmesine neden olacağına ilişkin bir düzenlemenin yer almaması karşısında, zamanaşımının işlemesi, durması yanında kesilmesinin de her bir borçlu yönünden ayrı ayrı ele alınması..." gerekeceği belirtilerek, zamanaşımının işlemesi, kesilmesi ve durması hususlarının 5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesi (506

sayılı Yasa'nın 80. maddesi) kapsamındaki müteselsil borçlular yönünden ayrı ayrı irdeleneceği hüküm altına alınmıştır.²³

Benzer şekilde 5510 sayılı Yasa'nın 12. maddesi de (506 sayılı Yasa'nın 87. maddesi de) birlikte sorumluluk ilkesini getirmiş olup, anılan madde gereğince asıl işveren alt işverenle birlikte prim borcundan dolayı Kuruma karşı müştereken sorumludur. Bu sorumluluğun gereği olarak Kurum, ister asıl işverenden isterse alt işverenden prim alacağı talebinde bulunacağı gibi gerektiğinde ödenmeyen prim borçları için takip yapabilmesi de mümkündür. Böyle bir takipte zamanaşımı konusu ise, her bir takip borçlusu için ayrı ayrı ele alınıp incelenmelidir. Müteselsilen sorumluluk çerçevesinde alt işveren için başlatılan takip, asıl işverene karşı daha sonra başlatılacak takipten ayrı olup, her bir takipte zamanaşımının ayrı ayrı ele alınıp incelenmesi gerekir.²⁴

III-SOSYAL SİGORTA PRİMLERİNİN TAHSİLİNDE ZAMANAŞIMI

Bu başlık altında öncelikle zamanaşımı konusunda çeşitli tarihlerdeki yasal düzenlemeler anlatılıp, daha sonra hangi yasanın uygulanacağı sorunu çözüme kavuşturulacaktır.

A- Zamanaşımı Konusunda Değişik Dönemlerdeki Yasal Düzenlemeler

Sosyal sigorta primlerinin tahsilinde zamanaşımı dört ayrı dönemde farklı şekilde düzenlenmiştir.

1- 3917 Sayılı Yasa'dan Önceki Dönem

01.12.1993 gün ve 3917 sayılı Yasa ile yapılan değişiklikten önce, SGK, ödenmeyen prim borçları için düzenlediği ve resmi dairelerin usulüne göre verdikleri belgeler hükmünde olan prim tahakkuk belgesi ile İİK'nın 46-144. maddeleri çerçevesinde ilamsız icranın ilamsız haciz biçimiyle takipte bulunmaktaydı ve genel zamanaşımı olan BK.'nın 125. maddesindeki 10 yıllık zamanaşımı kuralı prim borçlarının tahsilinde de uygulanmaktaydı.

2- 3917 Sayılı Yasa Dönemi

Primli sosyal güvenlik rejimleri olarak da isimlendirilen sosyal sigorta kurumlarının en önemli ve temel gelir kaynağını sosyal sigorta primleri oluşturmaktadır. Yasa koyucu, sosyal sigorta primlerinin zamanında ve eksiksiz ödenmesi yolunda, kimi önlemler öngörmüş, sosyal sigorta primi alacaklarını aynen kamu alacağı hükmünde kabul etmiş, ayrıca bu alacağın tahsili yönünde, özel hukuk alanındaki İİK'nun cebren takip esaslarının uygulanmasından vazgeçilerek, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Hakkındaki Kanun hükümlerinin de uygulanmasını öngörmüştür. Nitekim, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 80. maddesinde 01.12.1993 gün ve 3917 sayılı Yasa ile yapılan değişiklik ile SGK'nın süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta primi ve diğer alacaklarının tahsilinde, 21.07.1953 gün ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanacağı ve SGK'nın, söz konusu yasanın uygulanmasında Maliye Bakanlığı, diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanacağı hüküm altına alınmıştır.

6183 sayılı Yasa'nın 102. maddesinde ise, kamu alacağının vadenin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılının başından itibaren beş yıllık zamanaşımı süresine tabi olduğu hükme bağlanmıştır. Böylece, 3917 sayılı Yasa ile birlikte prim borçlarının tahsilinde 5 yıllık zamanaşımı kabul edilmiştir.²⁵

Prim borcunun zamanaşımına uğrayıp uğramadığı belirlenirken, öncelikle söz konusu primlerin hangi aylara ait oldukları miktarlarıyla saptanmalı, gerektiğinde bu devrelere ait olmak üzere icra takip dosyaları da getirtilerek, 6183 sayılı Yasa'nın 103. maddesinde belirtilen tahsil zamanaşımını kesen sebeplerin varlığı olması her prim borcu için tek-tek irdelenmeli, belirtilen yönde yapılacak incelemeden sonra zamanaşımını kesen nedenlerin saptanması halinde ise maddenin son fıkrasında belirtilen "kesilmenin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren zamanaşımının yeniden işlemeye başlayacağı" hukuksal gerçeği de dikkate alınmalıdır.²⁶

3- 5198 Sayılı Yasa Dönemi

06.07.2004 tarihinde yürürlüğe giren 5198 sayılı Yasa'nın 11. maddesiyle 506 sayılı Yasa'nın 80. maddesinin 5. fıkrasında yer alan "51. maddesi" ibaresi " 51. ve 102. maddesi" olarak değiştirilerek, "Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde 6183 sayılı Yasa'nın 51. ve 102. maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır." şeklinde düzenlenmiştir. Başka bir anlatımla, 5198 sayılı Yasa ile 506 sayılı Yasa'nın 80. maddesinde yapılan değişiklikle, Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde 6183 sayılı Yasa'nın (51. maddesi gibi) 102. maddesinin de uygulanmayacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla Kurumun sigorta primlerinden doğan alacakları eskiden (3917 sayılı Yasa'nın yürürlüğünden önce) olduğu gibi, genel hükümler (BK.'nın 125. maddesi) uyarınca 10 yıllık zamanaşımı süresine tabi olacaktır.²⁷

4- 5510 Sayılı Yasa Dönemi

5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesinde, Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 51., 102. ve 106. maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurumun, 6183 sayılı Yasa'nın uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanacağı öngörülmüştür. Bu durumda, 5510 sayılı Yasa da, 5198 sayılı Yasa ile primlerin tahsil zamanaşımı konusunda getirdiği hükümlerde bir değişiklik yapmadığından, Kurumun sigorta primlerinden doğan alacakları genel hükümler (BK.'nın 125. maddesi) uyarınca 10 yıllık zamanaşımı süresine tabi olacaktır.

B- Hangi Yasanın Uygulanacağı Sorunu

Zamanaşımı konusunda hangi dönemdeki yasa kuralının uygulanacağı sorununu Yargıtay HGK. 20.12.2006 gün ve E: 2006/21-806,K: 2006/814 sayılı kararı ile çözmüş ve "... Burada uyuşmazlık; Kanun değişikliğinden önce tahakkuk eden prim ve faiz alacakları yönünden

uygulanması gereken zamanaşımının, BK.'nın 125. maddesinde öngörülen 10 yıllık zamanaşımı mı, yoksa 6183 sayılı Kanun'un 102. maddesinde öngörülen 5 yıllık zamanaşımı süresi mi olacağı noktasında toplanmaktadır. Yargılamaya konu prim alacağı 1997 ile 1998 devresinde tahakkuk ettirilmiş ve gecikme zammının bu tarih itibarıyla başlatılmış olması karşısında, anılan devrede yürürlükte bulunan 506 sayılı Kanun'un 80. maddesi uyarınca, Kurum alacaklarının tahsilinde gözetilecek zamanaşımı süresi 6183 sayılı Kanun'un 102. maddesi uyarınca 5 yıl olarak belirlenmelidir. 5198 sayılı Kanun'un 11. maddesi ile anılan Yasanın 80. maddesine getirilen düzenlemenin, "yürürlük tarihi olan 06.07.2004 tarihinden sonra muaccel olan alacaklara" uygulanması gerekmektedir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 20.09.2006 gün ve 2006/21-546-565 sayılı kararında da aynı ilkeler benimsenmiştir....." denilerek, prim alacağının muaccel olduğu tarihteki yasa hükmünün uygulanacağını belirtmiştir.

Sonuç olarak, 506 sayılı Yasa'nın 80. maddesinin ilk şeklinde prim alacağının tahsili İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre yapılmaktaydı. 506 sayılı Yasa'nın 80. maddesinde 3917 sayılı Yasa ile yapılan değişiklik uyarınca, Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde 6183 sayılı Yasa hükümleri uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. 3917 sayılı Yasa ile yapılan bu değişiklik aynı Yasa'nın 8. maddesi hükmüne göre 08.12.1993 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu durumda zamanaşımı süresi bakımından, 3917 sayılı Yasa'nın yürürlüğe girdiği 08.12.1993 tarihinden önceye ilişkin prim ve gecikme zamları yönünden SGK'nun alacak hakkı, BK.'nın 125. maddesinde öngörülen 10 yıllık zamanaşımı süresine tabidir. Zamanaşımının başlangıç tarihi ise, yine BK.'nın 128. maddesi hükmü gereğince alacağın muaccel olduğu tarihtir ve zamanaşımının kesilmesi, durdurulmasına ilişkin Borçlar Kanunu'nun 132. ve ardından gelen maddeleri de burada aynen geçerlidir. 3917 sayılı Yasa'nın yürürlüğe girdiği 08.12.1993 tarihi ve bundan sonraya ilişkin prim ve gecikme zammı yönünden ise, 6183 sayılı Yasa'nın zamanaşımına ilişkin 102. ve devamı maddeleri geçer-

lidir. 6183 sayılı Yasa'nın 102. maddesi hükmüne göre ise, zamanaşımı süresi 5 yıl olup, zamanaşımı süresinin başlangıcı ise, alacağın vadesinin rastladığı takvim yılını takip eden yılbaşısıdır. 5198 sayılı Yasa'nın 11. maddesiyle, 506 sayılı Yasa'nın 80. maddesinde yapılan değişiklik sonucu Kurumun süresinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde 6183 sayılı Yasa'nın 102. maddesinin de uygulanmayacağı öngörülmüştür. Bu durumda, Kurumun sigorta primlerinden doğan alacakları eskiden olduğu gibi genel hükümler uyarınca 10 yıllık zamanaşımı süresine tabi olacaktır (BK. md. 125). 5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesi de aynı kuralı devam ettirmiştir. Prim alacağının, muaccel olduğu tarihteki yasa hükmüne göre zamanaşımına uğrayıp uğramadığı belirlenmektedir.

DİPNOTLAR

- 1 31.05.2006 gün ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 16.06.2006 gün ve 26200 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. 5510 sayılı Yasa'nın 108. maddesi gereğince bu Yasanın; a) Geçici 20. maddesinin son fıkrası 01.01.2008 tarihinde, b) 72. ve 73. maddeleri, geçici 6. maddesinin yedinci fıkrasının (b) bendi, geçici 7. maddesinin son fıkrası, geçici 9. maddesinin bir ilâ dördüncü fıkraları ile geçici 17. maddesi, geçici 20. maddesinin on ikinci fıkrası 30.04.2008 tarihinde, c) 60. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (3) ilâ (8) ve (10) numaralı alt bentleri ile (f) bendinde sayılanlar için genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulanmasına ilişkin olarak; 3. maddesinin birinci fıkrasının (1), (2), (8), (9), (10), (16), (17), (20), (22), (23), (24), (25), (26) ve (27) numaralı bentleri, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 75, 77, 78, 79. maddeleri, 80. maddesinin dördüncü fıkrası, 81. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ve ikinci fıkrası, 82. maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları, 87 ilâ 89. maddeleri, 97. maddesinin son fıkrası, geçici 1. maddesinin son fıkrası, geçici 3. maddesi, geçici 6. maddesinin dördüncü fıkrası, geçici 11. maddesinin ikinci fıkrası, geçici 12. maddesi hükümleri 01.07.2008 tarihinde, d) Diğer hükümleri 2008 yılı Ekim ayı başında, yürürlüğe girer. 5510 sayılı Yasa'nın 106/1. maddesi ile 17.07.1964 gün ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 142 ve 143., ek 36., geçici 20., geçici 81. ve geçici 87. maddeleri hariç diğer maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak, 5510 sayılı Yasa'nın Geçici 1 ilâ Geçici 24. maddeleri gereğince, 506 sayılı Yasa'nın yürürlükten kaldırılan birçok hükmü uygulanmaya devam edilecektir.
- 2 İş kazaları ve meslek hastalıkları ile analık sigortalarının primleri sadece işveren tarafından ödenmektedir (506 sayılı Yasa md. 73/A). Kısa vadeli sigorta kolları prim oranı, yapılan işin iş kazası ve meslek hastalığı bakımından gösterdiği tehlikenin ağırlığına göre % 1 ilâ % 6,5 oranları arasında olmak üzere, 83. maddeye göre Kurumca belirlenir. Bu primin tamamını işveren öder (5510 sayılı Yasa md. 81/c).

- 3 Ali GÜZEL ve A. Rıza OKUR: Sosyal Güvenlik Hukuku (İstanbul, 2003), 156.
- 4 Mustafa ÇENBERCİ: Sosyal Sigortalar Kanunu Şerhi (Ankara, 1985), 418-419; Yargıtay 10. HD.'nin 29.12.1983 gün ve E:1983/7011, K:1983/7693 sayılı kararı.
- 5 Kenan TUNÇOMAĞ: Sosyal Güvenlik Kavramı ve Sosyal Sigortalar (İstanbul, 1988), 100; Ali GÜZEL ve A. Rıza OKUR: a.g.e., 156.
- 6 Primlerin vergiden ayrılan yanları için bkz. Cahit TALAS: Sosyal Ekonomi (Ankara,1983), 359-360.
- 7 A. Can TUNCAY: Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri (İstanbul, 2002), 164.
- 8 Yusuf ALPER: Türkiye'de Sosyal Güvenlik ve Sosyal Sigortalar (Bursa, 2003), 178.
- 9 Yusuf ALPER: a.g.e., 200-201.
- 10 Yargıtay HGK.'nin 24.04.1991 gün ve E:1991/10-117, K:1991/222 sayılı kararı.
- 11 Yusuf ALPER: a.g.e., 201.
- 12 Yargıtay HGK.'nin 22.05.1996 gün ve E:1996/282, K:1996/389 sayılı kararı.
- 13 Yargıtay 10. HD.'nin 28.05.1990 gün ve E:1990/2175, K:1990/4946 sayılı kararı.
- 14 Yargıtay HGK.'nin 24.04.1991 gün ve E:1991/10-117, K:1991/222 sayılı kararı.
- 15 Bu konuda geniş bilgi için bkz. (Murat DEMİRCİOĞLU ve Ali GÜZEL: İşverenin Sosyal Sigorta Yükümlülükleri ve Sorumluluğu (İstanbul, 2001), 140 vd.
- 16 Yargıtay HGK.'nin 18.02.2004 gün ve E:2004/10-104, K:2004/94 sayılı kararı.
- 17 Ali GÜZEL ve A. Rıza OKUR: a.g.e., 189.
- 18 Yargıtay 10. HD.'nin 27.11.2008 gün ve E:2007/14678, K:2008/15364 sayılı kararı.
- 19 M. Kemal Oğuzman: Borçlar Hukuku Dersleri (İstanbul, 1987), 369-370.
- 20 "...Davanın yasal dayanağı olan 6183 sayılı Yasa'nın 58. maddesi hükmü ile ödeme emrine karşı, böyle bir borcun bulunmadığı veya kısmen ödendiği veya zamanaşımına uğradığı nedenle 7 gün içinde dava açılabileceği öngörülmüştür. Dava dilekçesinde, kendisine ödeme emri tebliğ olunan davacının borcun zamanaşımına uğradığı yönünde bir dava nedenine dayanılmamış olması karşısında, daha sonra ileri sürülen zamanaşımı iddiasının kabulü ile ödeme emrinin iptaline karar verilemez..." (Yargıtay 10. HD.'nin 07.04.2003 gün ve E: 2003/2687, K: 2003/3191 sayılı kararı). "...İş bu dava da davacı zamanaşımı itirazına dayanmamıştır. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 74. maddesine göre, hakim taleple bağlıdır. Davacı zamanaşımına dayanmadığına göre, mahkemece resen zamanaşımı hukuksal nedenine dayanılarak hüküm kurulamaz. Hal böyle olunca, yargılamanın davacının böyle bir borcu olmadığına ilişkin itirazına yönelik talebi doğrultusunda yürütülmesi gerekir..." (Yargıtay 10. HD.'nin 30.05.2006 gün ve E:2006/783, K:2006/7860 sayılı kararı).
- 21 M. Kemal Oğuzman: a.g.e., 370-371.
- 22 Yargıtay 21. HD.'nin 21.12.2009 gün ve E:2009/13419, K:2009/16701; Yargıtay 10. HD.'nin 13.07.2010 gün ve E:2010/7151, K:2010/11125; E:2010/7154, K:2010/11127 sayılı kararları.
- 23 Aksi yöndeki karar için bkz. Yargıtay 10. HD.'nin 18.02.2010 gün ve E:2008/16516, K:2010/1998 sayılı kararı.
- 24 Yargıtay 10. HD.'nin 21.12.2006 gün ve E:2006/12662, K:2006/16830; 21.12.2006 gün ve E:2006/12663, K:2006/16829 sayılı kararları.
- 25 "... davacının prim borçlusu dava dışı limited şirketin müdürü olması nedeniyle sorumlu olduğu döneme ait primler, 3917 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 08.12.1993 tarihinden sonraki döneme ilişkin olup, 6183 sayılı Kanun'un 102. maddesi ve devamındaki hükümler uygulanacaktır. Bu yönde 102. madde hükmüne göre zamanaşımı süresi 5 yıl olup zamanaşımı süresinin başlangıcı ise, alacağın vadesinin rastladığı takvim yılını takip eden yılbaşısıdır. Ödeme emrine konu ve davacının sorumlu olduğu primlerin 1997 yılı Kasım ila 1998 yılı Mayıs aylarına ilişkin olduğu gözetilerek yukarıda öngörülen esaslar çerçevesinde; dava konusu alacağın zamanaşımı başlangıcının 01.01.1999 olup, 31.12.2003 olan zamanaşımı tarihinin sonuna kadar davacıya aleyhine düzenlenen ödeme emri tebliğ edilmemiştir. Davacı dışında tüzel kişiliğe sahip şirket aleyhine düzenlenen ödeme emrinin tebliğ tarihinin esas alınmasının da mümkün bulunmamasına göre, prim borcunun davacı yönünden 31.12.2003 tarihinde zamanaşımına uğradığı anlaşılmaktadır..." (Yargıtay 10. HD.'nin 11.07.2006 gün ve E:2006/3387, K:2006/10686 sayılı kararı), Yargıtay 21. HD.'nin 22.02.2010 gün ve E:2009/1708, K:2010/1789 sayılı kararı.
- 26 Yargıtay 10. HD.'nin 27.01.2003 gün ve E:2003/10360, K:2003/303 sayılı kararı.
- 27 Yargıtay 21. HD.'nin 09.03.2010 gün ve E:2009/4253, K:2010/2532; E:2009/4255, K:2010/2534; E:2009/4257, K:2010/2538; E:2009/4254, K:2010/2533 sayılı kararları.

KAYNAKÇA

- ALPER, Yusuf. Türkiye'de Sosyal Güvenlik ve Sosyal Sigortalar. Bursa, 2003.
- ÇENBERCİ, Mustafa. Sosyal Sigortalar Kanunu Şerhi. Ankara, 1985.
- DEMİRCİOĞLU, Murat ve Ali GÜZEL. İşverenin Sosyal Sigorta Yükümlülükleri ve Sorumluluğu. İstanbul, 2001.
- GÜZEL, Ali ve A. Rıza OKUR. Sosyal Güvenlik Hukuku. İstanbul, 2003.
- OĞUZMAN, M. Kemal. Borçlar Hukuku Dersleri. İstanbul, 1987.
- TALAS, Cahit. Sosyal Ekonomi. Ankara, 1983.
- TUNCAY, A. Can. Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri. İstanbul, 2002.
- TUNÇOMAĞ, Kenan. Sosyal Güvenlik Kavramı ve Sosyal Sigortalar. İstanbul, 1988.